

การออกแบบและพัฒนาชุดทำงานสตรี ด้วยเทคนิคการจับจีบ จากผ้าทอลายดอกป๊อ
จังหวัดพิษณุโลก
ไอรดา สูดสังข์

Design and Development of Working Women Uniform.
Techniques with Pleated From woven Fabrics in Dok-Peep. Phitsanulok.

Irada Soodsung

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
Faculty of Economics, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon
*Corresponding author E-mail address : icecol@windowslive.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อออกแบบและพัฒนาชุดทำงานสตรี ด้วยเทคนิคการจับจีบ จากผ้าทอลายดอกป๊อ จังหวัดพิษณุโลก 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาชุดทำงานสตรี จากผ้าทอลายดอกป๊อ ด้วยเทคนิคการจับจีบ จังหวัดพิษณุโลก การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงอนุรักษเพื่อสืบทอดศิลปะผ้าทอพื้นเมือง การสนับสนุนให้ชุมชนมีรายได้ การนำผ้าทอพื้นเมือง ถ่ายทอดขยายไปยังกลุ่มต่าง ๆ ให้รู้จักมากขึ้นและเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ และเป็นการปลูกจิตสำนึกให้คนไทยหันมาใช้ผลิตภัณฑ์ ผ้าทอลายดอกป๊อ จังหวัดพิษณุโลกได้มากขึ้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นพบว่า ผ้าทอลายดอกป๊อ จังหวัดพิษณุโลก เป็นผ้าที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยเป็นผ้าที่ได้รับการสนับสนุนให้เป็นผ้าประจำจังหวัดพิษณุโลก เนื่องจากผ้าทอลายดอกป๊อมีลักษณะเป็นผ้าลายทั้งพื้น และจากการศึกษาพบว่าเทคนิคการจับจีบ เป็นเทคนิคที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ เป็นการตกแต่งอีกรูปแบบหนึ่งที่มีความเหมาะสมกับลายผ้า ผู้วิจัยจึงนำเอาผ้าทอลายดอกป๊อ จังหวัดพิษณุโลก มาทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยใช้เทคนิคการตกแต่งเสื้อผ้าด้วยเทคนิคการจับจีบที่มีการออกแบบและพัฒนาเทคนิคการจับจีบให้มีรูปแบบที่เหมาะสมกับลายผ้า ผู้วิจัยได้ออกแบบและสร้างผลิตภัณฑ์ชุดทำงานสตรีที่ตัดเย็บด้วยผ้าทอลายดอกป๊อ ตกแต่งด้วยเทคนิคการจับจีบ กลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ กลุ่มสตรีวัยทำงานจากหน่วยงานราชการในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 250 คน ผลการวิจัยสามารถจำแนกออกเป็น 3 ส่วนดังนี้ 1)การพัฒนากระบวนการสร้างสรรค์เทคนิคการจับจีบได้จำนวน 5 รูปแบบ เพื่อประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ พบว่าเทคนิคการจับจีบรูปแบบที่ 5 2)การออกแบบเส้นกรอบนอก พบว่าเส้นกรอบนอกชุดทำงานสตรีจำนวน 16 แบบ เพื่อพัฒนาการออกแบบพบว่ารูปแบบชุดติดกัน ได้แก่ แบบที่ 4 รูปแบบเสื้อคลุม ได้แก่ แบบที่ 3 รูปแบบกระโปรง ได้แก่ แบบที่ 4 และรูปแบบกางเกง ได้แก่ แบบที่ 1 3)พัฒนาชุดทำงานสตรี จากผ้าทอลายดอกป๊อ ด้วยการตกแต่งด้วยเทคนิคการจับจีบได้จำนวน 12 รูปแบบ พบว่ากางเกงรูปแบบที่ 3 (รูปที่ 4.28) อยู่ในระดับมาก มีความเหมาะสมในแต่ละข้อของรายการประเมินความพึงพอใจ 4)ประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อชุดทำงานสตรีที่ตัดเย็บด้วยเทคนิคการจับจีบ จากผ้าทอลายดอกป๊อ จังหวัดพิษณุโลก พบว่า (รูปที่ 4.19) อยู่ในระดับมาก มีความเหมาะสมในแต่ละข้อของรายการประเมินความพึงพอใจ

คำสำคัญ : ชุดทำงานสตรี , เทคนิคการจับจีบ , ผ้าทอลายดอกป๊อ

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) to design and develop woman's work uniform for by using pleating technique and woven fabrics in Dok-Peeb pattern in Phitsanulok province, 2) to explore the working women's satisfactions towards the design and development of woman's work uniform for by using pleating technique and woven fabrics in Dok-Peeb pattern in Phitsanulok province..This research conservation research in order to inherit the art weaving cloth. Support to income communities. Woven fabric imports Relay extended to various groups known to more and add value to the business or product. And to raise awareness that people turned to Thailand. The woven flowers Phitsanulok more The study, preliminary data showed. The woven flowers Phitsanulok As the fabric is unique The fabric is backed into a fabric of Phitsanulok. The fabric is a twill pattern flowers on the ground. The study found that the technique pleated. The technique has since acropolis. Another is decorated with the pattern. It, therefore, takes the woven flowers. Phitsanulok The product development The technique used to decorate clothing with a ruched pleated design and development techniques. A style that suits fabric. Researchers have designed and built a series products work with women who sew fabric flowers lobes. Technical decorated with pleated The subjects were randomly assigned accidental. Women working of government agencies in Phitsanulok 250 results can be classified into three parts: 1) the development of creativity, technique number five pleated form for application in product design. Technical find pleated styles 5 2) designing the outer frame. That outlines the work of women 16 to develop the design that forms kit, including a four formats robe and a third skirt styles include a fourth and style pants are the first three). Women's development work From woven flowers lobes. Decorated with techniques pleated pants have 12 patterns that formed 3 ($\bar{x}$ 4.28) in the study. Is appropriate in each of satisfaction. 4) satisfaction of consumers towards working women sewing techniques pleated. From woven flowers lobes. Phitsanulok found that ($\bar{x}$ 4.19) in the study. Is appropriate in each of satisfaction.

Keywords : Working women, Techniques with Pleated, Woven Fabrics in Dok-Peeb.

บทนำ

พิษณุโลกเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีผ้าทอพื้นเมืองคือ ผ้าทอลายดอกป๊อบ เป็นผ้าทอที่คิดโดย กลุ่มชาวบ้านของจังหวัดพิษณุโลก ที่ใช้สัญลักษณ์ดอกไม้ประจำจังหวัด เป็นผ้าทอที่ใช้ไหมประดิษฐ์ จึงมีราคาที่ไม่สูงมากนัก สามารถตัดเย็บเพื่อสวมใส่หรือซื้อไปเป็นของฝาก มีการดูแลรักขาง่าย สีสันไม่ตก ไม่หด เนื้อแน่น สวมใส่สบาย และมีความสวยงาม เป็นเอกลักษณ์สะดุดตา เป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ และเป็นความภูมิใจของชาวจังหวัดพิษณุโลก (thaitambon, 2549) และเนื่องจากสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงเห็นคุณค่าความงาม ความประณีตและความหมายทางวัฒนธรรมของผ้าทอ พื้นเมืองของไทย (ช่างทอ ร้อยใจ เทิดไท้องค์ราชินี 72 พรรษา, 2547) และ ช่วยสร้างงาน สร้างรายได้แก่ชุมชนและประเทศชาติ รัฐบาลจึงมีนโยบายในเรื่องการอนุรักษ์และส่งเสริมการใช้ผ้าไทย โดยขอความร่วมมือจากข้าราชการ สำนักงาน โรงเรียน และสถาบันการศึกษาไม่ว่าข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ให้แต่งกายด้วยผ้าไหมมาทำงานในวันศุกร์ของทุกสัปดาห์ (นารีรัตน์, 2552)

วิวัฒนาการแต่งกายทั่วโลกมีความก้าวหน้าอย่างไม่มีวันหยุดนิ่ง มีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ผ้าต่างประเทศมีให้เลือกมากมาย หลากหลายสีสันและลวดลาย เสื้อผ้าจากต่างประเทศได้รับความนิยมมากในกลุ่มคนทั่วไป สังเกตได้จากที่ห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ มี เสื้อผ้าตราสินค้าต่างประเทศตั้งอยู่เป็นห้อง ๆ มากมาย และโดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นนิยมสวมเสื้อผ้าตราสินค้าที่มีชื่อเสียงกันทั้งนั้น รวมถึงนิตยสารต่าง ๆ ก็นำภาพวิวัฒนาการการตกแต่งกายจากต่างประเทศมานำเสนอกันมาก ผู้ที่มีความนิยมผ้าทอพื้นเมืองส่วนใหญ่มักจะซื้อเก็บสะสมเพื่อชมส่วนตัว หรือใส่ตู้โชว์เสียมากกว่า ไม่นำมานุ่งห่มหรือตัดเย็บเป็นเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย อาจด้วยสาเหตุที่มีข้อจำกัด ในการออกแบบตัดเย็บ ส่วนมากผู้ออกแบบเสื้อผ้ามักออกแบบมาให้สวมใส่กับบุคคลที่มีรูปร่างทุกขนาด อีกทั้งรูปแบบยังไม่มีความแตกต่าง เสื้อที่จำหน่ายอยู่ทำให้คนทั่วไปมีความรู้สึก ว่า ผ้าทอพื้นเมือง นั้นเหมาะสมกับผู้ที่มิใช่เป็นส่วนมาก ดังนั้นหากได้มีการพัฒนารูปแบบของเสื้อผ้า โดยได้มีการออกแบบ หรือนำเสนอรูปแบบของ

เสื้อผ้าที่มีความหลากหลาย สวยงาม ทั้งขนาด การตกแต่งลวดลาย ความทันสมัย ซึ่งต่างจากรูปแบบที่มีอยู่ทั่วไปตามท้องตลาด สามารถสวมใส่ได้หลายวาระ และเหมาะสมทั้งเด็กจนถึงผู้สูงอายุ รวมถึงแนวโน้มการพัฒนาแบบของเสื้อผ้าเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสังคมในอนาคต นอกจากเป็นการสร้างค่านิยมและส่งเสริมบุคลิกภาพของผู้สวมใส่ ยังทำให้มีทางเลือกที่หลากหลายในการเลือกเครื่องแต่งกายจากผ้าทอพื้นเมือง อีกทั้งวิวัฒนาการการแต่งกายเสื้อผ้าสตรี มีส่วนประกอบของผ้าทอพื้นเมืองสามารถแข่งขันในตลาด อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่มกับต่างประเทศได้ ทำให้ค่านิยมและรสนิยมของคนไทยเปลี่ยนไป สตรีวัยทำงานสามารถสวมใส่เสื้อผ้าผ้าทอพื้นเมืองได้เหมาะสม สวยงาม ใส่ได้หลายวัยและใส่ได้หลายโอกาสมากขึ้น

การตกแต่ง เป็นวิธีที่ทำให้เสื้อผ้าเกิดความสวยงาม การตกแต่งเสื้อผ้ามีหลายวิธี เช่น การตกแต่งด้วยตะเข็บ ผ้าเฉียง การต่อผ้า ใส่ไก่ การแทรกผ้า การตีเกล็ด จีบระบาย จีบรูด ฯลฯ เป็นการตกแต่งที่ต้องใช้ฝีมือการตัดเย็บ ความประณีตนิยมใช้ตกแต่งกับเสื้อผ้าเด็ก เสื้อผ้าสตรี บุรุษหรือชุดอื่น ๆ ขึ้นอยู่กับการเลือกวิธีการตกแต่งแต่ละวิธีควรเลือกใช้ให้เหมาะสม (สาคร, 2548) การตกแต่งด้วยเทคนิคจีบจีบ เป็นศิลปะการตกแต่งอย่างหนึ่งที่นิยมมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน วัสดุที่ใช้จัดอยู่ในประเภทผ้าและสิ่งทอ ซึ่งการแต่งกายด้วยเทคนิคจีบจีบจะเห็นได้จาก การห่มจีวรของพระสงฆ์ การนุ่งโจงกระเบน การตะเบงมาน การห่ม紗ห่อของอินเดีย เสื้อผ้าของชาวอียิปต์ กรีก และโรมัน (กรมอาชีวศึกษา, ม.ป.ป.) การจีบพับที่ใช้ในการตกแต่งเสื้อผ้า จะทำให้อิทธิพลของผ้ายังคงอยู่ได้มากที่สุด (เสาวลักษณ์, 2549)

เนื่องจากผ้าทอลายดอกป๊อป เป็นผ้าประจำจังหวัดพิษณุโลก จึงไม่ค่อยมีคนรู้จักและให้ความสำคัญกันมากนัก จึงทำการพัฒนาเทคนิคการตกแต่งเสื้อผ้าด้วยเทคนิคการจีบจีบ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผ้าทอลายดอกป๊อป ประกอบกับผ้าทอลายดอกป๊อปเป็นผ้าที่อยู่ในโครงการของ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ จึงอยากส่งเสริมให้เป็นเอกลักษณ์ ของจังหวัดพิษณุโลก

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงการออกแบบและพัฒนาชุดทำงานสตรี ด้วยเทคนิคการจีบจีบ จากผ้าทอลายดอกป๊อป จังหวัดพิษณุโลก เพื่อการอนุรักษ์และสืบทอดศิลปะผ้าทอพื้นเมือง การสนับสนุนให้ชุมชนมีรายได้ การนำผ้าทอพื้นเมืองถ่ายทอดขยายไปยังกลุ่มต่าง ๆ ให้รู้จักมากขึ้นและเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ และเป็นการปลูกจิตสำนึกให้คนไทยหันมาใช้ผลิตภัณฑ์ ผ้าทอลายดอกป๊อป จังหวัดพิษณุโลกได้มากขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อออกแบบและพัฒนาชุดทำงานสตรี ด้วยเทคนิคการจีบจีบ จากผ้าทอลายดอกป๊อป จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาชุดทำงานสตรี ด้วยเทคนิคการจีบจีบ จากผ้าทอลายดอกป๊อป จังหวัดพิษณุโลก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบชุดทำงานสตรีในรูปแบบใหม่ ๆ
2. เป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์ผ้าทอลายดอกป๊อป
3. เป็นแนวทางในการวิจัยด้านการพัฒนาผ้าไทยนำไปสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 255 คน ประกอบด้วย
 - 1.1 ประชากร ได้แก่
 - 1.1.1 ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ประกอบด้วย
 - นักวิชาการ 4 คน
 - นักออกแบบ 1 คน
 - 1.1.2 ประชากรกลุ่มสตรีวัยทำงานจากหน่วยงานราชการในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 250 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดทฤษฎีของ บุญชม ได้ประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 250 คน ประกอบด้วย
 - ข้าราชการ 20 คน
 - พนักงาน 193 คน
 - เจ้าหน้าที่ 37 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ผ้าทอลายดอกป๊อป จังหวัดพิษณุโลก

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อชุดทำงานสตรีที่ตัดเย็บด้วยเทคนิคการจับจีบ จากผ้าทอลายดอกป๊อป จังหวัดพิษณุโลก ประกอบด้วย

- การใช้และการซื้อเสื้อผ้าหรือเครื่องแต่งกายจากผ้าทอลายดอกป๊อป

- รูปแบบมีความดึงดูดความสนใจ มีความทันสมัย

- ความละเอียดประณีตในการตัดเย็บ

- ความสะดวกสบาย

- การใช้สีเหมาะสมกับการใช้งาน

- การตกแต่งด้วยเทคนิคการจับจีบเหมาะสมกับลายผ้า

3. ขอบเขตของเนื้อหา

3.1 ประวัติความเป็นมาของผ้าทอลายดอกป๊อป ความเป็นมาของกลุ่มทอผ้าบ้านใหม่ชำเตย ตำบลบ้านกลาง อำเภอสว่างทอ จังหวัดพิษณุโลก และลักษณะผ้าทอลายดอกป๊อป

3.2 ความหมายของชุดทำงาน ประเภทของชุดทำงาน

3.3 ลักษณะของการออกแบบเสื้อผ้า องค์ประกอบของการออกแบบเสื้อผ้า เทรนแฟชั่น ปี 2014

3.4 การตกแต่งเสื้อผ้าด้วยเทคนิคการจับจีบ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การออกแบบ หมายถึง การออกแบบเสื้อผ้าสตรีที่ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานโดยคำนึงถึง รูปร่าง สี วัย อาชีพ และ โอกาสที่ใช้ โดยใช้เทรนด์ ฤดูใบไม้ผลิ (Spring) ปี 2014

2. ผ้าทอลายดอกป๊อป หมายถึง ผ้าทอที่เป็นผ้าประจำจังหวัดพิษณุโลก เป็นผ้าที่ทอขึ้น โดยบ้านใหม่ชำเตย ตำบลบ้านกลาง อำเภอสว่างทอ จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งมีลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น

3. ชุดทำงานสตรี หมายถึง เครื่องแต่งกายของผู้หญิง ซึ่งประกอบด้วย ชุดติดกัน เสื้อคลุม กระโปรง และกางเกง

4. เทคนิคการจับจีบ หมายถึง การนำจีบแบบเดิมประกอบด้วย จีบตามกัน จีบกระทบแบบจีบหันชนกัน และจีบกระทบแบบจีบหันออกจากกัน มาทำการออกแบบให้เกิดเป็นการจับจีบแบบใหม่ขึ้น โดยการใช้ความร้อนเป็นตัวช่วย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การออกแบบและพัฒนาชุดทำงานสตรี ด้วยเทคนิคการจับจีบ จากผ้าทอลายดอกป๊อป จังหวัดพิษณุโลกนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อออกแบบและพัฒนาชุดทำงานสตรี ด้วยเทคนิคการจับจีบ จากผ้าทอลายดอกป๊อป จังหวัดพิษณุโลก เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาชุดทำงานสตรี ด้วยเทคนิคการจับจีบ จากผ้าทอลายดอกป๊อป จังหวัดพิษณุโลก ขั้นตอนการดำเนินงานในการศึกษาและพัฒนาชุดทำงานสตรี ด้วยเทคนิคการจับจีบ จากผ้าทอลายดอกป๊อป จังหวัดพิษณุโลก ดังนี้

ขั้นที่ 1 การพัฒนาเทคนิคการจับจีบ เป็นการศึกษาข้อมูลทางเอกสารและการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ นำมาสร้างเทคนิคการจับจีบจากแนวคิดที่ได้ศึกษา ส่งแบบร่างให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน นำรูปแบบที่ผ่านการประเมินไปสร้างผลิตภัณฑ์

ขั้นที่ 2 การออกแบบเส้นกรอบนอก เป็นการศึกษาข้อมูลทางเอกสาร การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาออกแบบเส้นกรอบนอกของเสื้อผ้าจากแนวความคิดที่ได้ศึกษา ส่งแบบร่างให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน นำรูปแบบที่ผ่านการประเมินไปสร้างผลิตภัณฑ์

ขั้นที่ 3 การออกแบบชุดต้นแบบ เป็นการออกแบบชุดทำงานโดยใช้ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 กับขั้นตอนที่ 2 นำมาวิเคราะห์เพื่อสร้างแบบร่างจากการศึกษาข้อมูลทางเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 4 การประเมินความพึงพอใจ เป็นการนำเสนอ เผยแพร่ผลิตภัณฑ์ และสอบถามกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่มีต่อชุดทำงานสตรี

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การออกแบบและพัฒนาชุดทำงานสตรี ด้วยเทคนิคการจับจีบ จากผ้าทอลายดอกปืบ จังหวัดพิษณุโลกนี้ มีขั้นตอนกระบวนการซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

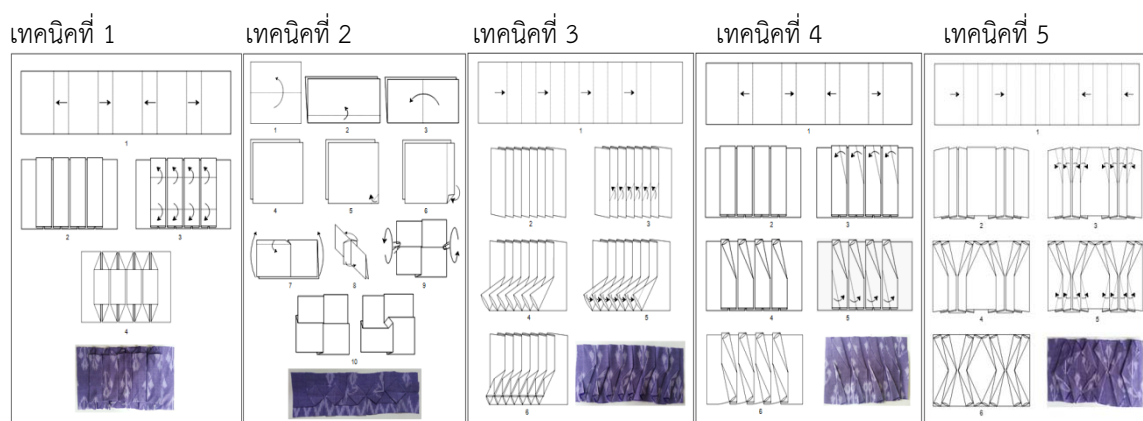
ขั้นที่ 1 การพัฒนาเทคนิคการจับจีบ เป็นการศึกษาข้อมูลทางเอกสารและการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ นำมาสร้างเทคนิคการจับจีบจากแนวคิดที่ได้ศึกษา โดยผู้วิจัยนำเอาการจับจีบแบบจีบตามกัน จีบกระทบแบบจีบหันชนกัน และจีบกระทบแบบจีบหันออกจากกัน มาทำการออกแบบจนเกิดเป็นการจับจีบเทคนิคใหม่ๆ ขึ้น จำนวน 5 เทคนิค ส่งแบบร่างให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน นำรูปแบบที่ผ่านการประเมินไปสร้างผลิตภัณฑ์

ภาพ 1 เทคนิคการตกแต่งเสื้อผ้าด้วยการจับจีบ จีบตามกัน

จีบกระทบแบบจีบหันออกจากกัน และจีบหันชนกัน

ที่มา : เสาวลักษณ์ คงคาอุยฉาย เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2557

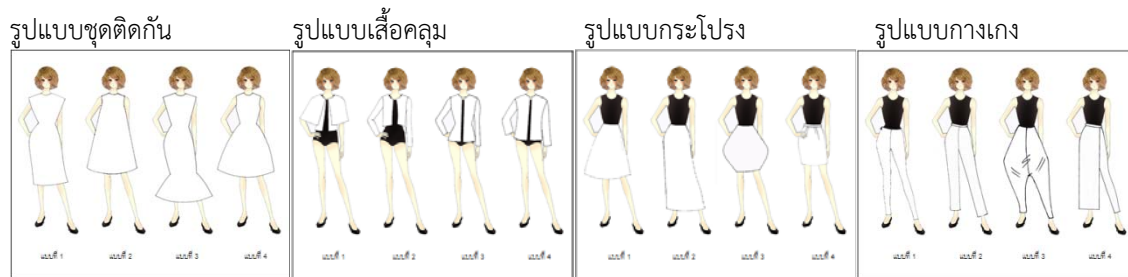

ภาพ 2 รูปแบบเทคนิคการจับจีบ ที่ได้รับการพัฒนาแล้ว

ที่มา : ไอรดา สุตสังข์ เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2557

จากการรวบรวมแบบสอบถามที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความชำนาญ ในด้านต่าง ๆ จำนวน 5 ท่าน จนได้เทคนิคที่ผ่านการประเมิน 1 เทคนิค คือ เทคนิคที่ 5

ขั้นที่ 2 การออกแบบเส้นกรอบนอก เป็นการศึกษาข้อมูลทางเอกสาร การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาออกแบบเส้นกรอบนอกของเสื้อผ้าจากแนวความคิดที่ได้ศึกษา นำรูปแบบที่ผ่านการประเมินไปสร้างผลิตภัณฑ์ ผู้วิจัยนำเอาเทรนด์ ฤดูใบไม้ผลิ (Spring) ปี 2014 ซึ่งมีลักษณะเรียบง่าย สวมใส่สบายเป็นตัวกำหนดรูปแบบของเส้นกรอบนอก ประกอบด้วยชุดติดกัน เสื้อคลุม กระโปรง และกางเกง แบ่งออกเป็นกลุ่มละ 4 แบบ รวมทั้งสิ้น 16 แบบ ส่งแบบร่างให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน

ภาพ 3 รูปแบบเส้นกรอบนอก ชุดทำงานสตรี
ที่มา : ไอรดา สดสังข์ เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2557

จากการรวบรวมแบบสอบถามที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความชำนาญ ในด้านต่าง ๆ จำนวน 5 ท่าน จนได้แบบเส้นกรอบนอกชุดทำงานสตรี ที่ได้รับการคัดเลือก ได้แก่ รูปแบบชุดติดกัน ได้แก่ แบบที่ 4 รูปแบบเสื้อคลุม ได้แก่ แบบที่ 3 รูปแบบกระโปรง ได้แก่ แบบที่ 4 และรูปแบบกางเกง ได้แก่ แบบที่ 1

ขั้นที่ 3 การออกแบบชุดต้นแบบ เป็นการออกแบบชุดทำงานโดยใช้ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 กับขั้นตอนที่ 2 ที่ผู้เชี่ยวชาญทำการคัดเลือก นำมาวิเคราะห์เพื่อสร้างแบบร่างจากการศึกษาข้อมูลทางเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวนแบบร่างละ 3 แบบ รวมทั้งสิ้น 12 แบบ

ภาพ 4 แบบร่างชุดต้นแบบที่ได้รับการออกแบบ
ที่มา : ไอรดา สดสังข์ เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2557

ภาพ 5 ชุดทำงานสตรีที่ตัดเย็บด้วยผ้าทอลายดอกป๊อป
ที่มา : ไอรดา สุตสังข์ เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2557

ขั้นที่ 4 การประเมินความพึงพอใจ เป็นการนำเสนอ เผยแพร่ผลิตภัณฑ์ และสอบถามกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่มีต่อชุดทำงานสตรี ผลที่ได้จากขั้นตอนนี้ ข้อมูล ทักษะคติ แนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ตลอดจนแนวทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ ดังนี้ ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป มีสถานภาพสมรส มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโท (รวมที่กำลังศึกษา) มีตำแหน่งหน้าที่พนักงาน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 15,000-20,000 บาท ผลการศึกษาข้อมูลการใช้ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าเครื่องประกอบการแต่งกาย จากผ้าทอลายดอกป๊อป จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ส่วนใหญ่เคยใช้และเคยซื้อ เสื้อผ้าหรือเครื่องแต่งกายจากผ้าทอลายดอกป๊อป ด้วยเหตุที่ซื้อชุดทำงานเมื่อชอบ มีความถี่ในการซื้อชุดทำงานคือทุกเดือน และชุดทำงานที่เลือกซื้อเป็นส่วนใหญ่มีราคา 500 -1,000 บาทต่อตัว ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อชุดทำงานสตรีที่ตัดเย็บด้วยเทคนิคการจับจีบ จากผ้าทอลายดอกป๊อป จังหวัดพิษณุโลก พบว่า รูปแบบชุดติดกันมากที่สุด รองลงมา คือกางเกง และน้อยที่สุด คือเสื้อคลุม ซึ่งทุกแบบได้รับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

สรุปผล

การออกแบบและพัฒนาชุดทำงานสตรี ด้วยเทคนิคการจับจีบ จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อออกแบบและพัฒนาชุดทำงานสตรี ด้วยเทคนิคการจับจีบ จากผ้าทอพื้นเมือง จังหวัดพิษณุโลก 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาชุดทำงานสตรี จากผ้าทอพื้นเมือง ด้วยเทคนิคการจับจีบ จังหวัดพิษณุโลก เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย ต้นแบบชุดทำงานสตรี ที่ตกแต่งด้วยเทคนิคการจับจีบ จากผ้าทอลายดอกป๊อป จังหวัดพิษณุโลก ประกอบด้วยชุดติดกัน 3 ชุด เสื้อคลุม 3 ชุด กระโปรง 3 ชุด และกางเกง 3 ชุด รวมทั้งสิ้น 12 ชุด และแบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่ม

ผู้บริโภคที่มีต่อชุดทำงานสตรีด้วยเทคนิคการจับจีบ จากผ้าทอลายดอกปืบ จังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มสตรีวัยทำงานจากหน่วยงานราชการในจังหวัด โดยใช้วิธีแจกแบบสอบถามแบบไม่เจาะจง จำนวน 250 คน ดังนี้

1.การพัฒนาเทคนิคการจับจีบ

จากการศึกษาและพัฒนาแบบเทคนิคการจับจีบทั้ง 5 แบบ แบบที่นำมาทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ เทคนิคการจับจีบ แบบที่ 5 เป็นการนำจีบกระทบแบบจีบหันออกจากกันมารวมกับจีบตามกัน โดยการพับด้านบนของจีบ ด้านที่เป็นสันทบเข้าหาตัวจีบ แล้วจึงพับด้านที่ตรงกันข้ามให้เหมือนกัน ทั้ง 2 ด้าน โดยใช้ผ้าเกรนตรง เป็นการจับจีบที่มีความแปลกใหม่ ดูมีมิติ สะดุดตา และเหมาะสมกับผ้าลายและผ้าพื้น

2.การออกแบบชุดทำงานสตรี

จากการศึกษารูปแบบชุดทำงานสตรีทั้ง 4 รูปแบบ รูปแบบที่นำมาทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ในรูปแบบชุดติดกัน คือรูปแบบที่ 4 โดยเป็นแบบที่เรียบง่าย ดูสุภาพเรียบร้อย ทันสมัย สำหรับรูปแบบเสื้อคลุม คือ รูปแบบที่ 3 โดยเป็นแบบที่เหมาะสมกับสตรีวัยทำงาน รายละเอียดไม่มากนัก ดูแล้วสุภาพ สำหรับรูปแบบกระโปรง คือ รูปแบบที่ 4 โดยเป็นรูปแบบที่เรียบง่าย เสริมให้มีบุคลิกมั่นใจ รูปทรงเหมาะสมกับลายลายของผ้า และสำหรับรูปแบบกางเกง คือรูปแบบที่ 1 โดยเป็นรูปแบบที่มีความเรียบง่าย มีรูปทรงที่เข้ารูป ทันสมัย

3. ความพึงพอใจของกลุ่มผู้บริโภคที่มีต่อชุดทำงานสตรีด้วยเทคนิคการจับจีบ จากผ้าทอลายดอกปืบ จังหวัดพิษณุโลก จากการศึกษารูปแบบชุดทำงานสตรีทั้ง 5 รูปแบบ ประกอบด้วย ชุดติดกัน เสื้อคลุม กระโปรง และกางเกง และนำมาตกแต่งด้วยเทคนิคการจับจีบแบบที่ 5 โดยมีผลดังนี้

3.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป มีสถานภาพสมรส มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโท (รวมที่กำลังศึกษา) มีตำแหน่งหน้าที่พนักงาน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 15,000 - 20,000 บาท

3.2 ผลการศึกษาข้อมูลการใช้ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าเครื่องประกอบการแต่งกาย จากผ้าทอลายดอกปืบ จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ส่วนใหญ่เคยใช้และเคยซื้อ เสื้อผ้าหรือเครื่องแต่งกายจากผ้าทอลายดอกปืบ ด้วยเหตุที่ซื้อชุดทำงานเมื่อชอบ มีความถนัดในการซื้อชุดทำงานคือทุกเดือน และชุดทำงานที่เลือกซื้อเป็นส่วนใหญ่มีราคา 500 - 1,000 บาทต่อตัว

3.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อชุดทำงานสตรีที่ตัดเย็บด้วยเทคนิคการจับจีบ จากผ้าทอลายดอกปืบ จังหวัดพิษณุโลก พบว่า รูปแบบชุดติดกันผู้ตอบแบบสอบถาม มีความพึงพอใจในรูปแบบที่ 2 มากที่สุด ในด้านรูปแบบเสื้อคลุมผู้ตอบแบบสอบถาม มีความพึงพอใจในรูปแบบที่ 3 มากที่สุด ในด้านรูปแบบกระโปรง ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความพึงพอใจใน รูปแบบที่ 1 มากที่สุด และในด้านรูปแบบกางเกง ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความพึงพอใจในรูปแบบที่ 3 มากที่สุด ซึ่งทุกแบบได้รับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในภาพรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในรูปแบบชุดติดกันมากที่สุด

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องการออกแบบและพัฒนาชุดทำงานสตรี ด้วยเทคนิคการจับจีบ จากผ้าทอลายดอกปืบ จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้ อภิปรายผลดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุค่อนข้างมาก เนื่องมาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนใหญ่ในสถานศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งส่วนใหญ่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโท (รวมที่กำลังศึกษา) มีตำแหน่งหน้าที่พนักงาน หรือมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 15,000 - 20,000 บาท ส่วนใหญ่เคยใช้และเคยซื้อ เสื้อผ้าหรือเครื่องแต่งกายจากผ้าทอลายดอกปืบ และจะซื้อชุดทำงานเมื่อชอบ ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจของ สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ (2550) ที่ได้สำรวจทัศนคติและพฤติกรรมผู้บริโภคต่อเสื้อผ้าชุดทำงาน พบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่จะซื้อสินค้าเมื่อชอบหรือถูกใจ ซึ่งสอดคล้องกับศรีณีย์ (2554) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาลวดลายพิมพ์จากศิลปะอาร์ตโนวบนผ้าใยกล้วย เพื่อการออกแบบชุดทำงานสตรี พบว่ามีความถนัดในการเลือกซื้อชุดทำงาน คือซื้อทุกเดือน ราคาของชุดทำงานที่ซื้อส่วนใหญ่ คือ 500-1,000 บาทต่อตัว

จากการสำรวจด้านความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการออกแบบและพัฒนา ชุดทำงานสตรี ด้วยเทคนิคการจับจีบ จากผ้าทอลายดอกปืบ จังหวัดพิษณุโลก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในภาพรวม พบว่า รูปแบบชุดติดกัน ได้รับความพึงพอใจมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประเด็นต่างๆ ดังนี้

ด้านรูปแบบ มีความดึงดูด มีความทันสมัย กล่าวคือ มีรูปแบบที่ความน่าสนใจได้สัดส่วน เป็นรูปแบบพื้นฐานที่มีความสุภาพ มีสวยงามตรงกับความต้องการในการใช้งาน มีการออกแบบให้เหมาะสมกับลวดลายผ้า และประโยชน์ใช้สอย คือ ใส่

ทำงาน รวมทั้งมีความละเอียดประณีตในการตัดเย็บในการตัดเย็บเพื่อให้ชุดทำงานมีคุณภาพ สามารถสวมใส่ได้นาน สอดคล้องกับเจียมจิต (2546) ที่กล่าวว่า การออกแบบทำให้เสื้อผ้านั้นมีความสมบูรณ์และสวยงามยิ่งขึ้นเป็นการเน้นและเสริมสร้างความสนใจให้กับผู้พบเห็น สาคร (2548) ที่กล่าวว่า การทำวิธีใดวิธีหนึ่งเพื่อให้เสื้อผ้านั้นดูสวยงามมองดูแล้วน่าสวมใส่และสามารถดึงดูดความสนใจของเพศตรงข้าม ทำให้เสื้อเกิดความสวยงามมากยิ่งขึ้น การตกแต่งสามารถช่วยเพิ่มราคาเสื้อผ้าและบ่งบอกถึงรสนิยมของผู้สวมใส่และเจียมจิต (2546) ที่กล่าวว่า ลักษณะของแบบเสื้อผ้าต้องออกแบบ ให้มีประโยชน์ใช้สอยให้เหมาะสมกับอาชีพ เช่นนักกีฬาต้องการชุดที่รัดรูปไม่รุงรัง นักธุรกิจต้องการชุดภูมิฐานที่สามารถเพิ่มความสง่างาม เป็นต้น

ด้านสีสน กล่าวคือ การใช้สีที่เหมาะสมกับการใช้งาน เนื่องจากสีของชุดเป็นโทนสีกลางที่ให้ความรู้สึก สงบ สะอาด เย็นสบาย เมดสีกลุ่มนี้ให้ความรู้สึกผ่อนคลายและเรียบสงบ สอดคล้องกับอัจฉราพรรณ (2554) ที่กล่าวว่า ส่วนใหญ่นิยมซื้อผ้าทอโทนสีด้า สีน้ำตาล และสีเทา และสอดคล้องกับศรีณย์ (2554) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาตลาดลายพิมพ์จากศิลปะอาร์ตโนวบนผ้าใยกล้วย เพื่อการออกแบบชุดทำงานสตรี พบว่าสีพื้น มีความเหมาะสมกับการออกแบบชุดทำงานสตรี ให้ความรู้สึกสบาย อนุรักษ์นิยม ทำให้ชุดทำงานมีภาพลักษณ์ที่สุภาพ มองแล้วสบายตา สอดคล้องกับ เจียมจิต (2546) ที่กล่าวว่า การเลือกใช้สีให้เหมาะสมกับเวลาและโอกาส อย่างเช่น ชุดใส่ไปทำงานควรเป็นสีที่สุภาพประกอบกับกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสตรีมีอายุ 45 ปีขึ้นไป ที่ให้ความรู้สึก สะท้อนถึงความสันโดษ สุขุม จะดูจากโอกาสใช้สอย และสวมใส่แล้วเสริมบุคลิกภาพ ด้านลวดลาย อาจเป็นเพราะลายมีโดดเด่นสะดุดตา ประกอบกับลวดลายของผ้าที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีลวดลายที่ค่อยข้างละเอียด ประณีต สอดคล้องกับพิพิธภัณฑผ้า มหาวิทยาลัยนเรศวร (2551) เนื่องมาจากผ้าทอลายดอกป๊อบ เป็นผ้าที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถได้พระราชทาน ให้เป็นผ้าทอประจำจังหวัดพิษณุโลก จึงมีความสวยงามเป็นที่สะดุดตา ประกอบกับการทำเทคนิคการจับจีบที่ได้จากการประยุกต์ มีความละเอียด สวยงาม อ่อนโยน และมีความเรียบง่ายอยู่ในตัวจีบ สอดคล้องกับ เสาวลักษณ์ (2549) กล่าวว่า การจับจีบบนจีบตามกัน จีบกระทบแบบจีบหันออกจากกัน และจีบกระทบแบบจีบหันชนกัน นำมาทำการพับทบไปมา จนเกินเป็นการพับจีบแบบใหม่ขึ้น ซึ่งสามารถใช้ได้ทั้งเกรนเฉลี่ย เกรนขวาง และเกรนตรงธรรมดา โดยมีการจัดวางองค์ประกอบของลวดลาย ผสมเข้ากับเทคนิคการจับจีบ สอดคล้องกับสาคร (2548) ที่กล่าวว่า ความสมดุล (Balance) ในการออกแบบเสื้อผ้าคือการจัดวางสิ่งตกแต่งและส่วนประกอบของเสื้อผ้า จะมีลักษณะเป็นแบบเสื้อทั้งสองด้านตกแต่งไม่เหมือนกันแต่เมื่อวัดจากการมองเห็นด้วยสายตาจะมีความสมดุลกันทั้ง 2 ด้านเน้นการออกแบบที่สร้างสรรค์โดยประยุกต์จากแบบเสื้อพื้นฐานเป็นแบบที่แปลกใหม่ ที่สวยงาม

จากการศึกษาเรื่องการออกแบบและพัฒนาชุดทำงานสตรี ด้วยเทคนิคการจับจีบ จากผ้าทอลายดอกป๊อบ จังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวมพบว่า แนวทางการนำผ้าทอลายดอกป๊อบ มาทำการตัดเย็บชุดทำงานสตรี ที่ใช้เทคนิคการจับจีบเป็นองค์ประกอบหลักในการตกแต่ง โดยใช้แนวคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งกลุ่มเป้าหมายคือสตรีวัยทำงาน เมื่อได้เห็นชุดทำงานสตรีแล้ว ส่วนใหญ่ให้ความสนใจและเห็นด้วยในรูปแบบ รูปทรง ลวดลาย และวัสดุที่ใช้ ดังนั้นการออกแบบและพัฒนาชุดทำงานสตรี ด้วยเทคนิคการจับจีบ จากผ้าทอลายดอกป๊อบ จังหวัดพิษณุโลก จึงถือได้ว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถพัฒนาเพื่อตอบสนองต่อกลุ่มผู้บริโภคได้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

- 1.ผ้าทอลายดอกป๊อบเมื่อนำมาจับจีบ ควรคำนึงถึงการรีด ด้วยการใช้ความร้อนช่วย จึงทำให้สีของผ้าเปลี่ยนสี ควรจะใช้ผ้าในการรองรีด
- 2.การตกแต่งด้วยเทคนิคการจับจีบ ควรคำนึงถึงลวดลายของผ้าเมื่อนำเทคนิคการจับจีบมาตกแต่งบนลายผ้า ทำให้มองลายไม่ชัดเจน และควรคำนึงถึง ขั้นตอนการเย็บเพราะบางลวดลาย มีความหนามาก บริเวณที่เป็นตะเข็บทำให้รูปทรงของชุดไม่สวยเท่าที่ควร และสามารถใช้ได้กับผ้าพื้น จะสามารถมองเห็นเทคนิคการจับจีบชัดเจน
- 3.จากการสำรวจความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ควรมีเทคนิคการจับจีบให้มีหลายขนาด และควรมีการพัฒนาเทคนิคการตกแต่งให้เหมาะสมกับแบบชุดทำงานในรูปแบบอื่น ๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

- 1.ควรนำผ้าทอลายดอกป๊อป ไปตัดเย็บเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทอื่น เช่น กระเป๋า หรือผลิตภัณฑ์ตกแต่งบ้าน เพื่อให้เพียงพอับความต้องการของตลาดที่ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น
- 2.ควรมีการพัฒนาในเรื่องเทคนิคการจับจีบ ให้มีรูปแบบการจับจีบที่หลากหลาย ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับการนำไปตัดเย็บชุดทำงานหรือผลิตภัณฑ์แบบอื่นต่อไป
- 3.ควรนำเทคนิคการจับจีบไปใช้กับผ้าพื้น หรือผ้าลาย
- 4.ควรศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องของการทำความสะอาด และการดูแลรักษา รวมถึงความเหมาะสมกับการใช้งาน

เอกสารอ้างอิง

- กรมอาชีวศึกษา. (ม.ป.ป.) หนังสือเรียนวิชาเทคนิคการนำเลื้อบนุ่น. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- เจียมจิต เพือกศรี. (2546). การออกแบบเสื้อ 1. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- นารีรัตน์ กระเทศ. 2552. การออกแบบเสื้อผ้าด้วยผ้าพื้นเมือง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี.วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ศรัณย์ จันทรแก้ว. (2554). การพัฒนาลวดลายพิมพ์จากศิลปะอาร์ตนูโวบนผ้าใยกล้วยง เพื่อออกแบบชุดทำงานสตรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท., มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, กรุงเทพฯ.
- สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ. (2550). รายงานผลการสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมผู้บริโภคต่อเสื้อผ้าชุดทำงาน. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
- สาคร ชลสาคร. (2548). วัสดุที่ใช้ผลิตและตกแต่งเสื้อผ้า. กรุงเทพฯ: สายธาร.
- เสาวลักษณ์ คงคาอุยฉาย. (2549). ศิลปะการตกแต่งเสื้อ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อัจฉรา สโรบล. (2542). “รายงานการวิจัยแนวโน้มของรูปแบบผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติในจังหวัด เชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- Thaitambo.(2549). สุตยอตผลิตภัณฑ์ของจังหวัด ปี2549.[ออนไลน์] เข้าถึงจาก: <http://www.thaitambon.com/OPC2549P/PL49.ht,12> มกราคม 2557